

Kauza ostravské nemocnice: Nestandardní postupy exšéfa Němečka

Ceskapozice.lidovky.cz, 4.5.2018

Když ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) letos v únoru odvolal ředitele ostravské nemocnice (FNO), odjistil tím explozivní politickou nálož. Ředitelem byl Vojtěchův předchůdce a sociální demokrat Svatopluk Němeček, pročež se na Vojtěcha sesula lavina kritiky, že odvádí špinavou práci za Andreje Babiše, který měl s Němečkem dlouhodobé spory. Dílčí zjištění kontrol, které v ostravské nemocnici běží, teď ukazují, že řada postupů byla v Němečkově éře nestandardní. Některými z nich se zabývá policie.

Národní centrála proti organizovanému zločinu (NCOZ) podle informací LN prošetřuje nakládání se zpětnými bonusy. Jde vlastně o množstevní slevu, kterou dodavatelé poskytují velkým odběratelům zdravotnického materiálu a léčiv, typicky nemocnicím. U třech významných lékových skupin se v Ostravě nakupovalo deset let bez bonusů. V účetnictví nemocnice takto chybí 33,6 milionu korun. „Náš útvar zpravidla nesděljuje, zda se nějakou konkrétní věcí zabývá, či naopak nezabývá,“ řekl LN bez dalších podrobností mluvčí NCOZ Jaroslav Ibehej.

Zpětné bonusy

Systém zpětných bonusů je sám o sobě živná půda pro ztrátu peněz. Nemocnice si bonusy nechávají, i když by je nejspíš měly vracet pojišťovnám, kterým vykazují nákup v plné ceně. Protože jde o velmi netransparentní praxi, která nemá pravidla, občas se stává, že bonusy končí bůhvídkde. „Zatím nemáme racionální zdůvodnění, proč u těchto lékových skupin nedocházelo k získání množstevních slev. V žádném případě to není běžné,“ říká pověřený ředitel FNO Evžen Machytka.

Postup Fakultní nemocnice Ostrava ohledně zpětných bonusů je přinejmenším velmi podivný. Možných vysvětlení je více, od podvodného jednání až po pochybení zaměstnance, který měl nákupy těchto léků na starosti.

Podle zdroje LN, který je obeznámen s řízením velkých fakultních nemocnic, je postup FNO ohledně zpětných bonusů přinejmenším velmi podivný. Možných vysvětlení je více, od podvodného jednání až po pochybení zaměstnance, který měl nákupy těchto léků na starosti. „Pokud vím, tyto komodity byly již dříve vysoutěženy a byly smluvně zajištěny,“ řekl LN Němeček s tím, že detaily si má pověřený Machytka zjistit u příslušného náměstka. Z kontrol ale vyplývá, že smlouvy se před deseti lety uzavřely bez soutěže a od té doby se na ně nesáhlo.

Problém neprůhlednosti zpětných bonusů spočívá ve dvou hlavních příčinách. Trvá systémový spor, komu by měly plynout do rozpočtu, jestli nemocnici, která léky nakupuje, nebo pojišťovně, která jí je proplácí. A fakultní nemocnice nemají jednotný software, odkud by se na ministerstvu sbíhala souhrnná data, z nichž by vyplýval jasný obraz. Pak se stává, že uspořené slevy se ztrácejí – do roku 2014 tomu tak bylo i v pražské Homolce –, a teprve poslední léta bonusy tvoří příjem nemocnice. Za tři roky jde o 110,5 milionu korun.

Vyvádění peněz

„Otázka je, za jakou cenu se nakupuje. Pokud za to nemocnice platí vyšší cenu, je to špatně. To si musejí ekonomové v nemocnici hlídat a čas od času smlouvy vysoutěžít znova,“ říká bývalý ministr zdravotnictví Leoš Heger (TOP 09). Podle něho není problém, když se dodávky vysoutěží levně a jsou pak bez bonusů. V Ostravě se však nedělo ani jedno. Nebyla soutěž, a nebyly slevy. Audity mají být hotové v červnu.

Prověrkou právě procházejí také laboratorní testy, které si nemocnice hojně zadávala u externích laboratoří. Její nové vedení i ministerstvo mají za to, že se tak účelově vyváděly peníze z nemocnice ven.

Prověrkou prochází právě nakládání s lékovými bonusy a pak laboratorní testy, které si nemocnice hojně zadávala u externích laboratoří. Její nové vedení i ministerstvo mají za to, že se tak účelově vyváděly peníze z nemocnice ven. Zvláště problematické jsou zakázky pro CGB laboratoře, v nichž figurují lidé, kteří jsou současně zaměstnanci nemocnice. Nina Dvořáčková je v představenstvu firmy, CGB založila a roky vlastnila rodina Dvořáčkových, nyní má společnost anonymní akcie. Nina Dvořáčková je současně jednou ze zástupkyň primářky pro lékařskou genetiku ve FNO.

Potíž spočívá minimálně v porušení interní směrnice o střetu zájmů. „Dílčí výsledky auditů přinášejí závažná zjištění, která by měla prověřit policie. Odhalily podezření, že za Svatopluka Němečka nemocnice účelově vyváděla práci do externích soukromých laboratoří, v jejichž vedení jsou zaměstnanci nemocnice. Dále že zaměstnávala desítku černých duší, tedy lidí, kteří sice pobírali plat, ale v životě v nemocnici nepracovali. Pan Němeček využíval své pozice v nemocnici pro své osobní zájmy a zájmy nemocnice byly v jeho prioritách až na druhém místě,“ sdělil LN ministr zdravotnictví Vojtěch.

Politicky motivovaný útok

Němeček pochybení odmítá, zdůrazňuje, že za jeho vedení špitál loni skončil ve stamilionovém plusu. Obvinění chápe dílem jako projev nezkušenosti nového, prozatímního vedení nemocnice a dílem jako politicky motivovaný útok. „Myslím, že je to velmi jednoduché. Kdyby si pan ministr při mém odvolání z funkce nevymýšlel stále nové nepravdivé důvody mého odvolání, mohli jsme toho být ušetřeni. Pokud by nepřiznal zjevný důvod politický, stačilo třeba uvést, že ke mně nemá důvěru,“ řekl LN.

Svatopluk Němeček pochybení odmítá, zdůrazňuje, že za jeho vedení špitál loni skončil ve stamilionovém plusu. Obvinění chápe dílem jako projev nezkušenosti nového, prozatímního vedení nemocnice a dílem jako politicky motivovaný útok.

Využívání CGB laboratoří se v ostravské nemocnici kompenzovalo darem, který od roku 2014 dělá 1,526 milionu, což odpovídá zhruba 380 tisícům ročně a zároveň přibližně 1,5 procenta skutečného obratu. Čísla ukazují, že výhodnost paktu pro nemocnici je diskutabilní. S CGB navíc není uzavřená standardní smlouva o výkonech, jak je tomu u jiných laboratoří, kam nemocnice zadává testy. V tomto případě existovala jen smlouva o spolupráci, v níž se deklarovalo, že CGB je jedním z množiny kooperujících zařízení.

A to přesto, že podle tabulek šlo od roku 2014 o jednu ze dvou externích laboratoří, které FNO vytěžovala nejvíc. „Žádnou zakázku v uvedené laboratoři, za kterou by FNO cokoliv platila, jsme nikdy nežadávali. Jednotliví primáři i lékaři samozřejmě spolupracovali s mnoha desítkami jiných zdravotních zařízení a jejich experty. Toto bylo plně v jejich kompetenci. Smlouvy s nimi uzavírány nebyly, protože jsme jim nic neplatili,“ vysvětluje postup Němeček. Nemocnice neplatila, ale umožnila vydělat. Laboratoře si výkony vykážou u pojišťovny, jež jim je proplatí. Kdyby si testy udělala nemocnice sama, zůstaly by peníze u ní.

Bolavé IT zázemí

Jak už vyplývá ze zmínky, že neexistuje jednotný softwarový systém, který by uměl polykat a vyhodnocovat data ze všech fakultních nemocnic, IT zázemí špitálů je bolavé místo. V ostravské nemocnici nemají elektronický docházkový systém, zaměstnanci se zapisují do zastaralých papírových knih na svých odděleních, průkazy mají také papírové, žádné elektronické čipy. Naopak nemocniční informační systém v Ostravě mají. Přesto to byla právě jeho nová dodávka, na niž podepsal smlouvu náměstek Petr Böhm. Machytka ho již odvolal.

IT zázemí špitálů je bolavé místo. V ostravské nemocnici nemají elektronický docházkový systém, zaměstnanci se zapisují do zastaralých papírových knih na svých odděleních, průkazy mají také papírové, žádné elektronické čipy.

Kontrakt opatřil závaznou parafou 9. února odpoledne. Tentýž den dopoledne Vojtěch odvolal Němečka. Smlouva s Medical Systems je na 70 milionů plus cena několikaletého servisu. „Šlo o standardní výběrové řízení, ale otázkou zůstává, jestli nemocnice nový informační systém akutně potřebovala. My si myslíme, že ne,“ říká Machytka a ministr v tom s ním souzní: „Podle všeho tak docházelo k vyvádění veřejných prostředků z nemocnice.“

Podpis závazné a těžko vypověditelné smlouvy i po odvolání ředitele umožnilo to, že Němeček v roce 2016 a 2017 podepsal svým náměstkům generální plné moci, přestože běžné je, aby takové dokumenty podepisoval ředitel. „Šlo o zmocnění podepsat smlouvy veřejných zakázek, které byly předtím vysoutěženy. Důvodem byla snaha minimalizovat průtahy. Vše je samozřejmě v souladu se zákonem,“ vysvětluje Němeček. Postup je podle zákona, ale opět v rozporu s interní směrnicí nemocnice. Navíc se přenáší zodpovědnost na nižší patra vedení, kdyby bylo s kontraktem něco v nepořádku.

Fiktivní dvojí úvazky

Se zastaralým a špatně kontrolovatelným papírovým systémem docházek může souviset další z předběžných zjištění. „Narazili jsme na systém fiktivních dvojích úvazků, či dokonce černých duší, tedy lidí, kteří pobírali plat, ale u nichž nebyla žádná docházka ani výkazy práce. Jde o zhruba desítku lidí a částky, které jim byly vyplaceny, jdou v součtu do statisíců,“ dodává Machytka s tím, že nechce spekulovat, jestli šlo o způsob, jak některým přilepšovat.

Exnáměstkyně Petra Tomanová měla poloviční úvazek jako všeobecná sestra na hematologii, ale podle výkazů na oddělení nikdy nebyla. Michal Sochor, který býval Němečkovým poradcem na ministerstvu, byl veden jako referent marketingového oddělení, ale nedocházel tam. Pětinnový úvazek na interní klinice měl i Němeček.

Často jde o lidi z ostravské lékařské fakulty. Ve výčtu je exnáměstkyně Petra Tomanová, měla poloviční úvazek jako všeobecná sestra na hematologii, ale podle výkazů na oddělení nikdy nebyla. Michal Sochor, který býval Němečkovým poradcem na ministerstvu, byl veden jako referent marketingového oddělení, ale nedocházel tam. Pětinnový úvazek na interní klinice měl i Němeček.

„Je naprosto nemožné, aby personální útvar vyplácel komukoliv mzdu bez odevzdaného výkazu práce svému nadřízenému. Nová personální náměstkyně, která personalistiku nikdy dříve nevykonávala, se zřejmě v problematice a útvaru neorientuje,“ okomentoval to Němeček.

James Bond mezi zdravotníky

Jednoho dne na konci února se kancelář ředitele ostravské fakultní nemocnice a tamní zasedací místnost proměnily ve scénu ze špionážního filmu. Bezpečnostní technici tam dělali prohlídku a neodešli s prázdnou. Našli dvě rušičky a jedno zařízení, které umí nahlásit, když se někdo snaží místo odposlouchávat. Nebyl by to problém, řada šéfů velkých nemocnic si jistí záda. Ostravská verze má však dvě odchylky.

Exředitel nemocnice Svatopluk Němeček (ČSSD), jehož 9. února odvolal ministr zdravotnictví v demisi Adam Vojtěch (za ANO), protiodposlechovou ochranu zajistil a nechal nainstalovat, aniž by o tom vědělo nemocniční oddělení bezpečnosti. A když se na rušičky přišlo, odmítal se k nim nejdřív znát. Jako první na špionážní výbavu kanceláře upozornil server Seznam.cz, Němeček mu tehdy řekl: „Já o té věci fakt vůbec nic nevím, a proto to neumím komentovat.“

Šumový generátor

Nyní hovoří jinak, LN sdělil: „Šlo o generátor šumu a byl jen v zasedací místnosti. Měl jsem indicie, že jedna komerční firma se snaží získat citlivé obchodní informace nemocnice. Chtěl jsem těmto atakům čelit.“ Jak ukazuje smlouva o výpůjčce s firmou Probin, pod níž je podepsán přímo Němeček, bylo toho víc. Ve druhé polovině října loňského roku si nejpozději do konce letošního května bezplatně půjčil zařízení MRA 5, které sleduje, jestli se v místnosti nevyskytla podezřelá frekvence, což by značilo, že někdo poslouchá.

Také tam byl zmíněný šumový generátor. Slouží jako rušička přímo během jednání, umí zahlušit diktafony či rádiové odposlechy, a k němu piezoměnič, jenž mění elektrický signál na zvuk. Dokladem, že si rušičky zajistil přímo bývalý ředitel nemocnice, je i e-mail od jednatele firmy Probin. Po Němečkově odvolání napsal do nemocnice, že by se rád domluvil na navrácení přístrojů, které „byly zapůjčeny MUDr. Svatopluku Němečkovi“.

Pro ministra Vojtěcha jde o další argument, proč měl Němečka odvolat. Po jeho odstavení se strhla kritika, že šlo o krok motivovaný toliko politicky, nikoli věcně, protože předseda

hnutí ANO Andrej Babiš měl s Němečkem dlouhodobé spory. „Velmi by mě zajímalo, proč si ředitel fakultní nemocnice nechal za peníze nemocnice nainstalovat nezákonné odposlechy a rušičky v jejích prostorách a v autě antiradary. To mi připadá skutečně zvláštní. Ukazuje se tak, že obměna vedení byla zcela na místě,“ uvedl Vojtěch.

Ve středu 25. dubna se výměna vedení ostravské nemocnice dokonala, na základě výběrového řízení ministr jmenoval lékaře Evžena Machytku, který nemocnici prozatímne vedl i po Němečkově odvolání. Ve výběrovém řízení uspěl Machytka a další lékař Jiří Havrlant rovným počtem bodů. Vojtěch si vybral Machytku. „Bůh chraň Fakultní nemocnici Ostrava. Víc k tomu nemám co říct,“ komentoval nového ředitele Němeček. Ten má za to, že ministr pokračuje v dehonestující politické kampani vůči jeho osobě.

Hlavní důvod odvolání

Coby hlavní důvod, proč bylo správné ukončit Němečkovu ředitelováním, uvádí Vojtěch předběžné nálezy dvou auditů, které v ostravské nemocnici běží. Hotové budou v červnu a už nyní naznačují, že některé postupy bývalého šéfa zařízení byly nestandardní. Dílčí nálezy ukazují například následující: kontrola narazila na fiktivní dvojí úvazky nebo rovnou černé duše – zhruba desítka lidí pobírala plat, aniž by u nich byla dohledatelná docházka nebo výkazy práce. V součtu jdou takto vynaložené peníze do statisíců. Pětinnový úvazek na interní klinice dal Němeček i sám sobě.

Velcí odběratelé léků – typicky nemocnice – dostávají od dodavatelů množstevní slevy. U tří skupin léčiv, které ostravské zařízení odebíralo, se uplynulých deset let takzvaný lékový bonus neuplatňoval, nová smlouva se nesoutěžila, úhrnem dělá objem takto chybějících peněz 33,6 milionu. Případ zkoumá policie. Část diagnostických testů se dělala v externích laboratořích, i když by je nemocnice zvládla vlastními silami. V některých případech šlo o laboratoře, kde působí lidé, kteří zároveň pracují v nemocnici, což zapovídá interní předpis o střetu zájmů.

Ministr i Machytka to považují za účelové vyvádění peněz z nemocnice. Němeček trvá na tom, že se všechno dělo podle zákona a útoky na něho jsou jednak aktem pomsty ministra Vojtěcha, jednak důkazem nezkušenosti a amatérismu Machytky. „Kdyby si pan ministr při mém odvolání z funkce nevymýšlel stále nové nepravdivé důvody mého odvolání, mohli jsme toho být ušetřeni. Pokud by nepřiznal zjevný důvod politický, stačilo uvést třeba, že ke mně nemá důvěru,“ sdělil k tomu LN.

Rozjitřená nálada

Po Němečkově odvolání přetrvává v ostravském medicínském prostředí rozjitřená nálada. Machytka se ve zlém rozešel s vedením tamní lékařské fakulty, dokonce se s ním soudil, že mu byla upřena práva v akademickém senátu, v čemž mu soud dal za pravdu. V uplynulých dnech část tamních klinik posílala ministrově dopisy, že Machytkova osoba není na ředitele vhodná, protože napětí ve vztazích bude eskalovat. Druhá část klinik naopak odesílala přípisy, kde vyjadřovala s novým ředitelem spokojenost.

Rektor Ostravské univerzity Jan Lata přijal zprávu o Machytkově jmenování s mrzutostí. „Vzhledem k průběhu a výsledku výběrového řízení a nedobré situaci ve fakultní nemocnici nepovažuji rozhodnutí pana ministra za šťastné, nicméně je to jeho právo i

zodpovědnost. Nezbývá než věřit, že nový ředitel splní svoje sliby a zlepší spolupráci s lékařskou fakultou a zachová se korektně i ke svým oponentům," uvedl. Lata patří mezi desítku lidí, u kterých se našly smlouvy na částečné úvazky, kde se nedá dohledat plnění či docházka.

Podezřelé okolnosti

Svatopluk Němeček:

„Kdyby si pan ministr při mém odvolání z funkce nevymýšlel stále nové nepravdivé důvody mého odvolání, mohli jsme toho být ušetřeni. Pokud by nepřiznal zjevný důvod politický, stačilo uvést, třeba že ke mně nemá důvěru.“

Adam Vojtěch:

„Dílčí výsledky auditů ve Fakultní nemocnici Ostrava přinášejí závažná zjištění, která by měla prověřit policie. Pan Němeček využíval své pozice v nemocnici pro své osobní zájmy a zájmy nemocnice byly v jeho prioritách až na druhém místě.“

Plné moci pro náměstký

V letech 2016 a 2017 podepsal bývalý ředitel nemocnice Svatoopluk Němeček generální plné moci náměstkům. Pod smlouvami, kde měl být podle interních směrnic podpis ředitele, jsou tak podpisy náměstků, čímž na ně padá zodpovědnost. Zákonu to neodporuje.

Papírové úvazky

Kontrola narazila na fiktivní dvojí úvazky nebo rovnou černé duše – zhruba desítku lidí pobírala plat, aniž by u nich byla docházka nebo výkazy práce. V sumě jdou takto vynaložené peníze do statisíců.

Obří zakázka pět minut po dvanácté

Dnes již odvolaný náměstek nemocnice Petr Böhm podepsal smlouvu na dodávku nového informačního systému pro nemocnici odpoledne téhož dne, kdy dopoledne ministr odvolal ředitele Němečka. Její cena je 70 milionů plus cena několikaletého servisu. Nové vedení nemocnice považuje dodávku IT systému za zbytečnou, nicméně teď už nevyhovitelnou.

Třicet milionů, které nejsou

Velcí odběratelé léků – nemocnice – dostávají od dodavatelů množstevní slevy. U tří skupin léků, která ostravské zařízení odebíralo, se posledních deset let takzvaný lékový bonus neuplatňoval, nová smlouva se nesoutěžila, úhrnem dělá objem takto chybějících peněz 33,6 milionu. Případ zkoumá policie.

Zakázky mimo nemocnici

Část diagnostických testů se dělala v externích laboratořích, i když by je nemocnice zvládla vlastními silami. Podle nového vedení nemocnice a ministerstva se tak dělo účelově s cílem vyvádění peněz. V mnoha případech to bylo do laboratoře, kde působí lidé, kteří zároveň pracují v nemocnici, což zapovídá interní předpis o střetu zájmů.

Zdroj:

http://ceskapozice.lidovky.cz/kauza-ostravske-nemocnice-nestandardni-postupy-exsefa-ne-mecka-ps1-/tema.aspx?c=A180502_151448_pozice-tema_lube